

FOAIA DIECEZANĂ

Organul eparhiei ortodoxe române a Caransebeșului

APARE DUMINECA

Prețul abonamentului:		Manuscrisele se adresează redacției „Foaia Diecezană” iar banii de prenumărațiune și inserțiuni administrației „Tipografia și Librăria diecezană” în Caransebeș Telefon Nr. 30.	Prețul inserțiunilor:	
Pe un an	50 Lei		Pentru publicațiuni oficioase, concurse, edicte etc. publicate de 3 ori, dacă conțin până la 150 de cuvinte 30 Lei, până la 200 de cuvinte 45 Lei, de aci în sus 60 Lei.	
Pe jumătate de an	25 „			
Pe un pătrar de an	12 1/2 „			
Un număr	1 Leu.			

Nr. 754 B.

ex 1023.

NOTĂ OFICIALĂ.

Cu 1. Aprilie a. c. st. n. urmează să se pună în curgere gradațiile noue pe seamă preoților, cari în decursul anului bugetar 1922./23., adecă până la 31. Martie 1923. st. n., au împlinit, respective împlinesc 5, 10, 15 și 20 ani de serviciu.

Onorații preoți, cari împlinesc până la această dată 5, 10, 15 și 20 ani de serviciu, să-și înainteze deci fără amânare și pe cale ierarhică, adecă prin P. On. officii protopresbiterale, atestatele de serviciu, pentru ca de cu vreme să se poată interveni la On. Minister al Cultelor și Artelor pentru însușiințarea și ordonanțarea gradațiilor cuvenite.

Caransebeș, la 15/28 Februarie 1922.

Episcopul diecezan:

Dr. Iosif Tr. Badescu.

Nr. 189 B. ex 1923.

CONCURS.

Pe baza § 7 din „Regulamentul pentru procedură la alegerea de protopresbiter”, Consistoriul diecezei ort. române a Caransebeșului, publică concurs pentru întregirea *postului de protopresbiter în tractul Biserica-Albă* cu sediul până la alte dispoziții în Răcăjdia.

Competenții la acest post de protopresbiter trebuie să dovedească, că au cvalificația prescrisă în concluzul congresual de sub Nr. prot. 111 ex. 1888.

Dotățiunea acestui post o formează:

1. Sesiunile protopresbiterale din Biserica-albă și Iam. Considerând însă că sesiunea parohială din Biserica-albă este în folosința administratorului parohial de aci, protopresbiterul va folosi până la alte dispoziții, sesiunea parohiei vacante din Răcăjdia dimpreună cu întreaga dotățiune a acestei parohii.

2. Birul protopresbiteral uzitat;

3. Desdaunarea pentru ședulele de cununie, ce se solvește din Cassa diecezană, în suma ce se votează anual de sinodul eparhial.

4. Pausalul pentru cancelăria protopresbiterală și locuința protopresbiterului după prefinimiarul votat anual de sinodul protopresbiteral și aprobat de Consistorul diecezan.

Ceice doresc să competeze la acest post, își vor subșterne rugările lor, prevăzute cu documentele prescrise despre cvalificațiunea și ocupațiunea lor de până acuma, Consistorului diecezan în termen de 30 de zile, socotite dela prima publicare a acestui concurs în „Foaia diecezană”.

Se observă că nefind eschisă posibilitatea arondării din nou a protopresbiteratelor din eparhia noastră și ivindu-se necesitatea arondării nouă a tractului protopresbiteral Biserica-albă, alegândul protopresbiter, are să recunoască acesteia arondare, ce se va face din partea corporațiunilor în drept.

Caransebeș, din ședința consistorială ținută în 3 Februarie 1923.

Episcopul diecezan:

Dr. Iosif Tr. Badescu.

Ștefan Atanasievici, protopopul Lugojului, candidat de episcop la Arad în 1815-1817.

I

Unindu-se la 1698, mitropolitul românilor din Ardeal cu *catolicismul unguuresc*, ortodoxii după multă și îndelungată luptă, abia în 1810, isbutesc, să capete în persoana lui Vasile Moga, prelat de neam propriu.

Sionul românilor ortodoxi ungureni, era condus pe timpul alegerii lui Moga, de sârbul Pavel Avacumovici, carele face bine și moare în vara 1815.

Clerul și poporul român ortodox al întinsei dieceze Arad-Oradea, nu se putea lăsa mai pe jos în privința națională, ca frații lor din Transilvania. Duc lupta cu eghemonii lor conreligioniari nenazionali, până în pânzele albe!

Deși nu avură arădanii noroc de data asta să-și pună episcop român, dar cel puțin se mângâiară cu aceea, că nici sârbii nu mai fură în stare să le impună episcop sârbesc.

Dela 1815, până la 1829, sârbii se mai susțin în capul ierarhiei ortodoxe române ungurene, numai prin arhieriei administratori.

În 1829, când se complinește definitiv vacanța, scheprul pastoral să dă românului Nestor Ioanoviciu, carele și acum. în toiul campaniei electorale, dintre răstimpul 1815-1817 era unul dintre aspiranții cei mai cu șanze de reușire.

Dacă la alegerea din Sibiiu, alui Moga, din 1810, treisprezece¹⁾ e numărul pretendenților la tronul lui Atanasie, peste 5 ani acest număr va spori la Arad până la respectabila cifră de 24. Românii cari răvniau la moștenirea toiagului lui Avacumovici, erau 17 inși. Restul îl dădeau sârbii.

Între candidații români au fost și doi bănățeni. Unul e Ioan Tomici protoiereul Caransebeșului²⁾. Al doilea e Ștefan Atanasievici protoiereul Lugojului³⁾. Al treilea condidat nu-l putem privi de bănățan. Da, el Ioan Mihuj, era acum staționat în Caransebeș, (ori că Lugoj, nu se poate preciza) ca director școlar, dar e de obârșie din regiunea Aradului.⁴⁾

II

Cu Ștefan Atanasievici, cum am văzut deja, dăm prima oară față în metropola Bănătului, la Timișoara, în 29 Iulie 1807, când conduce înaintea împăratului Francisc I, o deputațiune aleasă

1) D-1 I. Lupăș „12 pețitori ai episcopiei transilvane vacante, dela 1796-1810“ Brașov, 1916, zice, că 12 sunt pețitorii. A uitat însă de Dumitru Iercovici.

2) În nr. 28 din 1922 a „Foai Diecezane“ s'a arătat, că Tomici figură între pețitorii scaunului episcopal din Arad.

3) Cnf. și nr. 4, ex 1923 a „Foai Diecezane“.

4) A fost director la preparandia din Arad; în 1816 a fost numit la Caransebeș, în locul lui Grig. Obradovici, care fu scos la penzie Cnf. Nr. 2-3 și nr. 4 ex 1923, al „Foai Diecezane“. După Mihuj în 1830 a urmat apoi ca director Const. Loga Diaconovici.

de clerici și mireni din Lugoj și jur. Cu care prilej apoi a și înmanuat monarhului un falnic *Memoriu*, probabil redactat de el, ori de alt luminător al Bănătului, Dumitru Țichindeal.

Actul din vorbă e signat pelângă Atanasievici și de alți trei fruntași bănățeni: Dum. Țichindeal paroh în Becicherecul mic, Gheorghe Petrovici protopopul (Hasiașului) din Belinț⁵⁾ și Petru Popovici protopop în Bogșa. Cererea e făcută în numele și din încredințarea „a toată nația românească din Bănătul Timișan“ pentru ca în locul de director al școalelor naționale, remas vacant prin moartea lui Dumitru Ștefanovici, să fie constituit un bărbat învățat, cu caracter moral, care să cunoască temeinic limba românească: „un astfel de bărbat, care să delătore piedecile creșterii tinerimii române, ca această tinerime la timpul său, luminată fiind prin școală, să șteargă opinia greșită, ce s'a format despre poporul român, un bărbat, care să trezască virtuțile strămoșești în neamul nostru, cari virtuți nu s'au stins, ci stau numai înnăbușite, din cauza educațiunii neglijate, ca astfel urmașii spre cel mai mare folos al binelui public, să fie adevărați Români“.

Între altele se mai expune viguros și cu multă mândrie, că noi suntem descendenții ostașilor lui Traian și deei cei mai vechi locuitori ai țării acesteia; pe carea am apărat-o neîntreput deatunci și până azi, tot așa și legea noastră creștinească.

Flacăra virtuților strămoșești nu s'a stins la neamul nostru ci e oprimată numai în lipsa de educație și îngrijire bună a sufletelor.

Deși 2 din 3 părți a populațiunii bănățene e curat românească și numai una amestecată, mai mult sârbească, totuși „episcopii cari cu preoții satelor și cu poporul, sau directorii de școală cari cu învățătorii și cu elevii lor să se poată înțelege fără talmaci, până acuma nu am putut avea“.

Ci străinii ne învață sârbește sau negligă cu totul învățământul și întunerecul de pe sufletele noastre nu se împrăștie. Dacă pruncii noștri ar fi împărtașiți de o altă purtare de grije, în curând ar dovedi lumii, care ne cunoaște, că ei: „sunt adevărați urmași ai Romanilor“.

III

Încă trăia episcopul Avacumovici, când († 13 Aug. 1815) prin Mai 1814, românii cer la împăratul, că după moartea lui, episcopul Aradului să fie: „de neam român, cu sângele și cu inima românească“.

Împăratul și cancelaria între altele cer dela prefectul Bihariei — Ludovic comite de Rhédey,

5) Ajuns director școlar în Buda pentru sârbi. Neam cu scriitorul Naum Petrovici. Cenzor de cărți înaintea lui Teodorovici. Cnf. nr. 24 ex 1922 al „Foai Diecezane“ și n-rii 2-3-4 din 1923.

să-le facă o propunere, carea prin Februarie 1815 și fu promovată. Rhédey recomandă 4 inși. În locul ultim pe Stefan Atanasievici protopopul Lugojului. Dar în aceiaș vreme îl și excepționează, *că e preot secular și nu-i limbist,*⁸⁾ și cine ar mai putea găci azi apoi, că câte și ce fel de cusururi, îi va fi căutat și aflat ziua în ameazăzi cu lampa lui Diogene!

Vlădica unit din Oradea Samuil Vulcan, eră în plina grație a curții din Viena. Dacă cu cinci ani mai nainte de asta, *nu s'a putut denumi de episcop la Sibiu, Vasile Moga, decât numai după recomandarea lui*⁹⁾ și alui Bob¹⁰⁾, cu atât mai vartos cumpenea cuvântul lui Vulcan acum, când eră vorba de trebi românești, cari pe de-a întregul privesc dieceza unită a Orăzii!

În conțelegere cu românii ortodoxi ungureni, încă în 10 Iulie 1814 a prezentat personal la împăratul o petiție pentru denumirea unui român în locul lui Avacumovici. După moartea acestuia, (3 Aug. 1815) a scris earăș împăratului cu dtul 26 Octobrie 1815 și cu o cale și altor personaje influente din anturajul împăratului¹¹⁾

Vulcan combate toate propunerile ce se promovaseră până atuncea curții, deci și pe alui Rhédey¹⁰⁾ El vrea cu ori ce preț, că bățul arhipăstoral al ungurenilor, să ajungă în mâna unui român, și numai dacă se poate în mâna energetică a prietenului său Moisa Nicoară¹¹⁾

(Urmează)

Ce cere Dumnezeu!

*Ce vrei să-ți faci alții, aceea fă la toți!
De vrei ca să ai bine, fă binele eât poți!
Ce sameni, vei culege; ce dai, și se va da!
Domnul — oameni-și măsoară, cum te vei măsură.
Respectă bătrâneșea, ajută pe sărmani,
Nu trece cu vederea pe văduve, orfani!
Ferește-te de intrigi și laudă deșartă,
Căci Domnul cere fapte și inimă curată!
Trăeșse cu-adevărul, așa cum cere el,
Și vei avea răsplata Stăpânului din cer.
Să nu faci rău la nimeni și nici o nedreptate,
Căci Dumnezeu te vede și, sigur, te va bate.
Și Domnul altfel bate, iar nu ca omul rău;
Îți dă încel, dar sigur, să-l știi că-i... Dumnezeu!*

Ana Boeriu

8) Damaschin Ioanovicu în „Revista Teologică” Sibiu, 1916 pg. 175—6 și 178—9; cnf. aici nota 19.

9) Dr. Iac. Radu în rev. „Cultura Creștină”. Blaj 1921 pg. 336—7.

8) „Convorbiri Literare”, Bucur. 1910 nr. 3 și 5.

9) Radu 334—5.

10) Radu 335. Ioanovicu 187.

11) Ioanovicu 188—9.

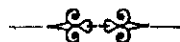
Cuvinte de aur.

La o șezătoare culturală în Sibiu renumitul profesor universitar și marele român Marin Ștefănescu a ținut o cuvântare plină de avânt patriotic, din care reținem următoarele cuvinte, pe cari toți ar frebui să le imprimăm în inimă și să le urmăm.

„România a fost reîntregită din frământarea suferinții și din sublimul jertfei, nu ca să ne coborâm, ci ca să ne înălțăm. România a fost reîntregită nu ca să se întroneze între noi materialismul și răsturnarea valorilor și desordinea muncii și necinstea și vrajba între frați, ci pentru ca să fie mai mult idealism și o mai dreaptă prețuire a vredniciei fiecăruia și mai multă muncă și mai multă cinste și mai multă frăție. România a fost reîntregită pentru triumful civilizației.

„În fața mărețelor clipește cari le trăim, să se înfiore și să se cutremure și să se zgudue toată ființa noastră strigând: La o parte micimea de suflet, la o parte ipocrizia, și sus sufletul, sus inimile mari“.

Oare câți vor ascultă de îndemnurile aceste nobile ale distinsului profesor? Oare câți păcătoși naționali se vor întoarce la calea cea dreaptă a patriotismului curat?

Influența rugăciunii asupra omului și sorții omenești.

— Meditație —

(Urmare și sfârșit)

Exemplele cele mai eclatante ne sunt în T. V. felurite rugăciuni ale profeților cătră Dumnezeu pentru popoare cari s'au împlinit. Dar mai evident sunt rugăciunile ferbinți și pline de lacrimi ce curgeau șiroaie ca picăturile de sânge ale Mântuitorului Christos, în toate împrejurările petrecerii sale între oameni, toate ascultate de Dumnezeu și împlinite.

Să ne aducem aminte de rugăciunile lui Moisi în pustie, dând poporului mană, cele ale lui Ilie de a da ploaie și apoi iarăși a nu ploaie; dar mai mult decât acestea sunt rugăciunile Mântuitorului la săvârșirea feluritelor minuni pe pământ. El a tăiat omenimei o formulă de rugăciune necuprinsă și neajunsă de mintea omenească în „Tatăl nostru”. Ceva mai perfect și mai ideal la toate popoarele și în toate timpurile din lume nu s'a văzut. El a zis: „Neîncetat vă rugați” și iarăși „Tatăl vostru știe ce și câte Vă trebuiesc vouă înainte de a cere dela dnăsul”. Și totuși pe lângă recomandarea rugăciunii zice: „cereți și vi se va da vouă, căutați și veți afla, bateți și vi se va deschide vouă, căci cel ce cere va lua, cel ce cantă va afla și cel ce bate i-se va deschide“.

Să nu se presupună și nici să ceară cineva ca rugăciunea omului să facă minuni, și să săvârșească

lucruri supranaturale, dar este fapt și este constatat, că influințează mult asupra celor excepționale, căci și cele excepționale sunt naturale și aceste lucruri naturale sunt pentru noi ceva de minune, căci cine le poate cuprinde?

Nici nu se poate crede, dar nici să se aștepte ca rugăciunea să fie imediat ascultată, deși se face des ori de multe ori. Așa mai târziu, dar totuși la timp, care mintea și calculul nu-l poate preciza. Și ajutorul vine în felurite forme și sub felurite împrejurări și tocmai pentru aceea e bine, a se lăsa în grija celui Prea înalt, și a se aștepta în liniște cele cerute. Și apoi nu mă rog cu minte copilărească ca și când numai aceea mi-ar fi de folos ce eu cer. Cine poate cuprinde tainele Dumnezeescului Părinte, care face toate? Dar dacă El pentru cele ce cer îmi dă tocmai contrariul? Și tocmai acest lucru contrar poate să-mi fie de folos? Și să știe, că omul are poftă, dorințe multe și vagi, ce cuprind comoditate, ușureală, bogăție, mărire etc. spre care sufletul omenesc tinde vrând nevrând! Și tocmai aici este cheia virtuții, că ce adecă ni-se poate da, și ce nu se poate; care rugăciune este ascultată și împlinită și care nu? Pentru aceea ne pune în vedere Mântuitorul la rugăciune cuvintele „dar nu cum voesc eu, ci cum voești tu, Părinte“.

Și este nu mai puțin adevărat, că rugăciunea mea are o influință mare și decizătoare asupra sorții mele și a altuia, ceea ce nu stă în contradicție cu cele precedente. Căci decăteori mă apropii în rugăciune cu spiritul către Atotputernicia lui Dumnezeu, el mi-se înfățișează în mărire și multă dreptate mult mai curat, decât atunci, când o fac aceasta în zgomot și superficialitate. Nu potesc ceva nedrept dela cel mai drept, și el, rugându-l, îmi dă putere. Impreună cu el, cu încredere spre el, îmi va fi mie ce e mai greu, ușor, ce-mi pare imposibil, posibil. Impăcat în conștiință, că sunt nevinovat când stau înaintea lui Dumnezeu cu încredere, că el mă va ajuta, că este cu mine, înbărbătându-mă spre o putere, spre o încredere, că el mă va binecuvânta.

Și această credință, această încredere nemărginită, cu o nădejde sigură să naște în om numai prin rugăciune, și la câți slabi ajută!

Și oare, nu știm noi din istoria trecutului îndepărtat cum mulți necunoscuți, muribunzi, fricoși, întăriți prin rugăciune au ieșit biruitori. „Domnul cu noi“! Și pe câți oameni fără rang, fără avere și influință, ori alte legături afară de legătura cu Dumnezeu, prin rugăciune i-a dus la un scop ce nici n'au visat?! De unde au luat ei puterea? Din voința neștrămutată! De unde apoi această voință? Din convingere! Și iarăș de unde această convingere? Din rugăciune și convorbire cu Dumnezeu, căruia și-au consacrat toată puterea și în care și-au pus toată încrederea!

Și se știe, că o oaste mică, plină de încredere voință și bărbăție, în câte locuri n'a învins alta mai mare și mai numeroasă? Dar iarăș e știut că o astfel de oaste la bubuitul tunurilor inimice n'a tresărit, nici nu s'a retras. Toți s'au arătat viteji și neînfricați strigând: *inainte, cu noi, este Dumnezeu!*

Și tu, omule, mai dubitezi în influința răgăciunii asupra sorții oamenilor, a țărilor și a popoarelor? Fără rugăciune ar fi învingerea pierdută, fără rugăciune — unde mintea omului și tot internul său, este o convorbire cu ce e mai mare și ideal, mai superb și supra-omenesc — ar fi omul numai „o aramă sunătoare“.

Și precum cineva în societatea oamenilor învățați și morali se nobilitează și devine bun și mai bun, tot așa și în rugăciune se sfințește internul său cu cel Preasfânt. Și

este constatat, că nu te poți ruga cu seriozitate, dacă nu ești mișcat de Maestrea și grația Dumnezească. Și nici nu se poate ruga cineva cu căldură, dacă pe deaproapele sau îl urește și îl clevește, dacă pe semenul său îl înșală și fură, dacă nu-i arată sinceritate și iubire, cel ce cu un cuvânt nu se poate dezbrăca de cele pământești, și să se apropie și încunjure de cele cerești. *El nu poate servi la doi domni*, căci nu se roagă cu inimă, cu suflet și cu încredere.

Puterea rugăciunii întărește cugetul omului, și în convorbire cu Dumnezeu sufletul său se ridică tot mai sus, abandonând tot mai mult și mai stăruitor acele cereri, cari cunoaște a nu-i fi de folos; pretențiile la cari odinioară stăruia, și care-l făceau adese rob pântecelui, aceea ce el când-va cerea în rugăciune le vede el tot mai clar a nu fi cele adevărate și lui tocmai de folos, că acelea nu-l pot feri! Astfel apoi își schimbă părțile și ținuta, căci lucrurile ce odată i-se păreau mari și de o influință extraordinară, în fața Dumnezeirii i-se arată mici și neînsemnate.

Prin rugăciune spiritul omului se ridică, se nobilitează, și așa întreaga lui viață pământească devine mică și neînsemnată, față de demnitatea dumnezească. Christos se ruga în grădina Getsimani și mergea neînfricat la scaunul de judecată și la moartea sa de pe cruce.

Ca el au făcut mii și milioane de martiri, prin ce s'a lăsat și întărit creștinismul. Se minunau jidovii, se mirau păgânii de bărbăția acestor martiri plini de virtuți. Disprețul morții a stărnit mirare și multă meditație. Se scrută tot mai tare și mai mult asupra acestei ținute bărbătești și creștea tot mai tare numărul aderenților creștinismului, împărăția lui Isus se lăția victorios și cu căderea templelor se schimbau moravuri, obiceiuri și sorți a națiunilor.

Iubirea exclusivă de sine, ce ne face adese s'o dorim și profesăm, în rugăciunea cu Dumnezeu înceată, pentru că în apropierea sfințeniei lui, roșim și ne rușinăm. Rugăciunea ne sfințește, căci ne dă pentru Dumnezeuire un testimoniu bun, ne întărește cu putere și încredere, asigurându-ne de succes. Liniștea ne face atenți! Noi de multeori prin grăbiri neșocote — la cari poate suntem dedați — cercăm a strică cele bune, prin ură dușmănie, mânie și alte patimi, dacă n'ar fi rugăciunea cu care ne-am deprins și în carea am aflat o măgăere și ușurare la toate necazurile și suferințele, și care ne-a mântuit adese de aceste plăgi isvorâte din reuțea inimii. Și această deprindere bună este roada rugăciunii, care aduce sufletului nostru pace și binecuvântare.

Și deoarece partea mai mare a sorții și vieții noastre — în care ne-am deprins a trăi — este urmarea voinții, a gândirii și a faptelor noastre, deschilinit de gândurile filosofice ce produc nervozitate și neliniște, rugăciunea, ca un motor a acestor mișcări lăuntrice, totdeauna a fost și va fi de preferit, ca un ce, ce are comuniune cu lucrurile sfinte, ce mișcă și sfințesc, și dau sufletului directivă și astfel influințează în mod miraculos asupra sorții omului.

Și deci este constatat, că soartea multor oameni însemnați, a multor prietini și cunoscuți ai noștri s'ar schimba în multe privințe, dacă ar avea ei în gând și suflet rugăciunea dreaptă și pioasă, adecă întru adevăr ar fi evlavioși.

Și convin despre adevărul celor zise, nu vreau să încep o acțiune, până nu mă adresez în rugăciune către Dumnezeu, ca unuia, carele este plenitudinea a toate, el este numai Dumnezeuul celor drepti și buni și nu celor păcătoși, și sunt sigur că dorințele mele se împlinesc.

Și nu există să se întâmple faptă, care să nu fie în legătura lucrurilor înainte văzută. Și rugăciunea e o faptă și încă una din cele mai sfinte și mari, care face pe om capabil ca să se apropie de Dumnezeu. Și astfel rugăciunea e îngrădită în țesutura mare a sorții oamenilor, și cu ea urmările ei. Numai închipuirii măestrite nu pot cuprinde ce este o chemare și convorbire cu Dumnezeu. Acelea ne amăgesc cu iubirea de sine și vrem să ne depărteze de Dumnezeu.

În rugăciune însă vorbește *conștiința*, aceea arată celui ce se roagă calea spre mântuire.

Puterea rugăciunii nu e un lucru simplu, este lucrul și lucrarea ce însuși Mântuitorul a arătat-o oamenilor atunci, când s'a rugat Părintelui pentru mântuirea neamului omenesc și care i-a făcut cale la ceruri, în sferle înalte și sfinte ale Tatălui ceresc.

Măidan în Ianuarie 1923.

Preot. A. Iana.

† Episcopul NIFON.

Mercuri, la 15/28 Februarie a. c., s'a stins din viață în București episcopul Nifon, fostul titular al eparhiei Dunării de jos, cu reședința în Galați.

Originar din Capitală, defunctul prelat s'a născut la 1. Iulie 1860 primind numele de botez Nicolae. Tot în Capitală și-a făcut clasele primare și cursul secundar de 7 clase la seminarul central.

Căsătorindu-se a slujit o vreme ca preot de mir la biserica Albă și biserica Crețulescu din București.

După ce rămase văduv, se devotă studiului devenind profesor, urmând însă în același timp și cursurile facultății de teologie.

În acest timp a fost numit revizor ecleziastic, apoi director al cancelăriei Sf. Sinod; iar la 23. Martie 1895 după ce fu confirmat arhiereu, fu tuns întru monah, primind numele de Nifon.

Ca arhiereu episcopul Nifon a slujit la Domnița Balasa și timp de 14 ani a fost vicar al Mitropoliei Ungro-Vlachiei.

La 22. Martie 1909 a fost ales episcop al eparhiei Dunării de jos, unde a funcționat până la 1. Ianuarie 1922 când a demisionat, căci din cauza rănilor sale căpătate cu ocaziunea atentatului dela Senat a fost nevoit să se retragă la pensie.

De atunci încoaci episcopul Nifon era într'o continuă suferință. Cu toate intervențiile chirurgicale ce i s'au făcut și cu toată îngrijirea devotată ce i s'a dat, dânsul n'a mai putut rezista infecțiunilor repetate, până când Mercuri a înecat de a mai suferi.

Episcopul Nifon a fost o minte luminată și un suflet ales. În ceea ce privește activitatea sa culturală a fost o podoabă a bisericii noastre. Întreaga viață și-a închinat-o binelui obștesc și dragostei pentru biserică.

A luptat din toate puterile la răspândirea cărților cu cuprins religios-moral între popor. În urmă-i lasă mai multe scrieri din domeniul teologic.

În toate chestiunile cari priveau interesele bisericii noastre a luat cuvântul și cu luminile sale a contribuit la prosperarea așezământelor noastre bisericești.

Pe timpul detronării Mitropolitului Ghenadie, Nifon, fiind de partea celui lovit, desi a jucat un rol moderator, n'a conținut nici o clipă să nu strige contra nedreptății ce se făcuse.

Corpul neînsuflețit al episcopului Nifon a fost așezat pe un catafalc în biserica Domnița Balasa și este de nădăjduit, că guvernul va hotări funeralii naționale și pentru cea de a patra victimă a odiosului atentat dela Senat. Odihnească în pace!

S T I R I

Noul protopop al Brașovului. Consistoriul arhidiecezan din Sibiu a numit protopop al tractului Brașov pe directorul liceului clasic ortodox „Andrei Șaguna” din Brașov. Felicităm și noi pe noul protopop al celui dintâi tract din mitropolia noastră, dorindu-i viață lungă, sănătate și putere pentru a-și putea împlini sublima chemare, căreia s'a dedicat!

Demisia episcopului rom. cat. din Timișoara. Episcopul rom. cat. din Timișoara Iuliu Glattfelder și-a dat demisia. Dânsul se va muta în Ungaria, unde e vorba să devină mitropolit.

Sf. Sofia minată. Autoritățile din Constanța au descoperit un conduct subteran în biserica sf. Sofia, care era minată. Autoritățile engleze au luat măsuri de pază, postând patrulă în jurul bisericii.

„Imprumutul Ardealului.” Biroul „Solidarității” comunică tuturor membrilor interesați, că Ministerul de finanțe a dat ordin telegrafic directoratului general din Cluj pentru a lua măsuri de conversiune a titlurilor imprumutului Ardealului prin administrațiile financiare cu titluri de ale imprumutului intern 5% și pentru ordonantarea cupoanelor semestriale.

Fraude La direcția C. F. R. din Arad s'au descoperit fraude de peste 5 milioane Lei afară de frustrarea statului cu 15 milioane. „Unde ești tu Tepeș Doamne!”

Impozitul pe salarii. În noua lege a impozitelor directe, votată în Parlament, s'au fixat două cote de impozit asupra salariului și anume: 4 la sută la salariile până la 4000 lei lunar, ce trece peste această sumă va fi impus cu 8 la sută. Prin salarii se înțelege întreaga sumă pe care o primește un funcționar, după ce se scade reținerea pentru pensie.

Conform acestor două cote, salariile vor fi impuse după cum urmează: la un salariu de 1000 lei lunar se va percepe un impozit de 10 lei; la 2000 impozitul va fi de 50 lei; la 3000 de 90, la 4000 de 130, la 6000 de 256, la 8000 de 416, la 10.000 de 576, la 15.000 de 976, la 20.000 de 1376 și la 50.000 lei lunar impozitul va fi de 3776 lei.

Până la 4000 lei se scad dela impunere 750 lei. Când salariul este mai mare, atunci se impun 4 la sută primele 4000, iar restul se impune cu 8 la sută, după ce mai întâi se scade 800 lei, în loc de 750 lei. Aceasta pentru că la salariile mai mari de 4000 lei lunar, zecimile se neglijează dela impunere.

Colonizări sârbești în Banat. Cetim în „Tel. rom”: Am mai arătat și cu altă ocazie, că reforma agrară în Iugoslavia se face în mod arbitrar și numai în regiunile locuite de naționalități. Astfel în Banatul rămas la Sârbia se expropriază numai pământ ce aparține proprietarilor minoritari și se dă exclusiv familiilor sârbești. Locuitorii sârbi autohtoni au fost de mult satisfăcuți cu pământ. Până acum au fost aduse din Sârbia veche, Bosnia Herțegovina, Muntenegru și alte regiuni peste 3000 de familii, care au fost colonizate pe marile domenii aparținând proprietarilor maghiari și germani, formând sate nouă. Până la sfârșitul anului 1924, vor fi expropriate 160 mii de jugăre cadastrale. Guvernul din Belgrad proiectează colonizarea a 25.000 de familii sârbești în Banat, astfel că slavizarea acestui ținut se va face foarte repede și în mod radical. Pe moșia contelui Csekonic, care are o întindere de 27 mii de jugăre cad., au fost înființate trei sate nouă, două din ele cu câte 800 de case, al treilea cu 400 de case; iar pe moșia Leibach s'a clădit un sat cu 1400 de case. Pentru aceste colonizări s'a cheltuit în anul trecut 60 de milioane de dinari din bugetul statului, iar în bugetul anului curent au fost luate 100 de milioane, tot în acest scop.

2000 școli noi. Ministrul instrucțiunii a declarat în parlament că acum sunt în construcție 2000 școli noi și pentru lipsurile școlilor s'au votat 200 milioane. Pe lângă școli se vor clădi și internate. Ne pare bine, că se înmulțesc școlile, care cu lumina lor vor alungă întunecul satelor.

Americanii au pus la mormântul marelui cântăreț Caruso o lumină, care să ardă o zi în fiecare an, la ziua tuturor sfinților, întru pomenirea reposatului. Lumina fiind grea de câteva sute de kilograme va arde 18 veacuri.

Sticla ce nu se sparge. Un inginer ceh a inventat metoda fabricării sticlei, ce nu se sparge și nu se topește la căldură mare.

Serbări culturale în Mehadia. În frunțașă comună Mehadia s'a înființat o agentură a Asociațiunii (Astrei). Cu această ocazie s'a predat comunei o bibliotecă frumoasă dăruită de Dl Bibicescu din T.-Severin. Despărțământul Orșova al Astrei încă a dăruit cinci biblioteci populare. Pentru frumoasele daruri a mulțumit părintele Cor. Buracu, organizatorul acestor serbări, în cuvinte sincere. La serbări au asistat și mulți frunțași din T.-Severin, ca profesorul Paulian, Dl Costescu, fost prefect și director de liceu etc.

— **Un nou calendar.** Camera de comerț din New-York e pentru introducerea unui nou calendar, care să cuprindă 13 luni de câte 28 zile, iar a 365-a zi a unului să fie afară din serie și să poarte data de zero Ianuarie. Prin noul calendar s'ar face mai ușurintă statisticile, cari acum se fac mai greu cu luni de câte 31 zile și cu 5 dumineci; apoi fiecare dată a luni va corespunde unei zile fixe a săptămânei.

Tribunalul din Budapesta a condamnat pe maiorul român Ovid Sorescu, care a fost ofițer austro-ungar, dar s'a înrolat apoi în armata română, la 11 ani temniță pentru necredință. Pe acest brav maior român l-au prins Ungurii, când a făcut anul trecut o călătorie la Budapesta în afaceri particulare.

Premii pentru arăturile de grâu. Guvernul va acorda câte 200 Lei după fiecare hectar de pământ sămănat cu grâu. Economii vor face declarațiile lor la secretariatele comunale și sunt scutite de taxe.

Röntgen, descoperitorul minunatelor raze X, cari au mare aplicare în medicină, a murit.

„Uzinele de fier și Domeniile din Reșița“ își sporește capitalul dela 125 milioane la 185 milioane prin emisiune de 120000 acții nominative, din cari 55000 bucăți sunt oferite spre subscripție publică. O acție nouă costă 1400 Lei.

Invențiuni. Un inginer francez a aflat metoda de a extrage din lemn un gaz, care se poate întrebuința la motoare în loc de benzină și e de 5 ori mai eficient decât benzina. Tot Francezii au construit cel mai mare tun, care e de 21 m. lung și 90000 kg. greu și poate lovi la distanță de 90 km.

Inscripții românești. Ministrul instrucțiunii a dat ordin, ca toate școlile maghiare să aibă pe uși și pe coridoare inscripțiunile și în românește. Nimic mai natural!

Obrăznicii ungurești. Am aflat că ministrul instrucțiunii a închis liceul maghiar rom. cat. din Oradea mare. Iată cum își bătea joc de limba românească Ungurii din acel liceu: Elevii unguri aduceau în fiecare zi în clasă câte un câine, pe care-l iritau și băteau până când câinele începea să latre. Elevii maghiari făceau mare haz și ziceau: „Asta e limba valahă!” Un elev român, care a protestat împotriva acestei batjocuri a fost bătut de elevii unguri până la sânge. Și aceste insulte grosolane foaia ungurească „Ellenzek” le numește simplu „copilării”. Liceul și-a meritat pedeapsa. Mai sunt și alte motive.

Minunea radiului. Un moşier din America Dr. Briant ar fi obţinut cu ajutorul radiului fructe uriaşe, de pildă: o boabă de fasole din cari s'au săturat 17 oameni, mare cât capul de om, bostani de nu încep pe usă. Până acum se ştia, că radiul are numai efect distrugător asupra organismelor, acum ar avea şi efect creator. Tot de la Dumnezeu vine şi radiul.

„Deşteaptă-te Române“ e titlul unei noi foi săptămânale pentru popor, ce apare în Cernăuţi începând cu 1 Februarie 1923. Scopul e să aere şi să întărească elementul românesc, îndemnând pe toţi românii a sprijini băncile şi fabricile româneşti, cooperativele româneşti, combatând sectele religioase şi apărând biserica ortodoxă. N-rul 1-2 e bine redactat, dar cenzura i-a făcut o mulţime de pete albe.

„Asociaţiunea“ publică concurs pentru postul de conferenţiar — propagandist al Asociaţiunii — cu următorul cerc de activitate: organizare şi reorganizare de despărţăminte şi agenturi, înscrieri de membri, ţinere şi publicare de prelegeri populare indeosebi pentru înfiinţare de cooperative şi bănci populare etc. Salar 4200 Lei lunar şi 2000 Lei lunar adaus de scumpete. Concursul expiră la 1 Martie.

„Lira Libertăţii“, cunoscuta carte de cântece naţionale, doine, hore etc., care e mult răspândită printre tinerimea noastră şi prin toate casele şi familiile româneşti, se pune acum din nou sub tipar.

Pentru ca colecţia să fie cât se poate de completă, rog onoratele domnişoare şi pe toţi domnii binevoitori cari ştiu şi au ceva cântări noi, sau vechi, să mi-le trimită de urgenţă, scrise corect şi legibil cu subscrierea autorului.

În special rog pe On. dn. Institutori şi Institutoare, cari au compus imnuri sau cântări şcolare pentru diferite ocaziuni şi serbări naţionale, să mi-le trimită pe toate ca să le tipărim în „Lira“. spre bucuria tinerimei noastre şi spre folosul generaţiei viitoare, pe care nimeni nu o va împedea de-acî înainte să-şi manifesteze şi infiltreze simţul naţional, precum zice însuşi poporul, că: „A cânta curat nu este păcat!“.

La toţi On. domni şi domnişoare cari îmi vor trimite cântări şi imnuri naţionale noi sau vechi, le voi semnă numele în „Lira libertăţii“ pe lângă mulţumita mea.

Manuscrisele se vor trimite pe adresa:

Nicolae Jugănar, tipograf, LUGOJ, Strada Principele Carol (Tipografia Auspitz).

VARIETĂŢI.

Razele Roentgen.

Acum de curând a murit, în etate de 78 ani, marele savant Wilhelm Conrad Roentgen. Iată cum a descoperit el razele x, numite după numele său „razele Roentgen: Pela finea anului 1795, pe când Roentgen făcea experienţe cu tuburile lui Geissler în laboratorul fizical din Wuirzburg, a observat din întâmplare, că un paravan fluorescent, care se află mai la o parte în laboratorul său, se iluminează şi atunci el acoperi tubul Geissler cu hârtie neagră, dar paravanul se iluminează din nou. Savantul recunoscu imediat, că a descoperit un nou fel de raze, necunoscute până atunci. El le numi razele x. Puţin după aceea le-a şi descris cu toate însuşirile lor aşa de scurt

şi precis, că până astăzi încă, din cele trei „comunicări clasice“ ale lui nu s'a schimbat nimic. Dacă descoperirea lor s'a făcut din întâmplare, meritul mare al savantului e tocmai descrierea aceasta completă şi precisă a razelor, aşa încât aceste au putut fi puse imediat în aplicare în diferite ramuri ale ştiinţii. Descoperirea aceasta i-a dus faima numelui său pretutindenea. Roentgen e unul din cei mai mari binefăcători ai omemii. Dacă ne gândim numai la multele boale, a căror diagnoză se poate face numai cu razele lui Roentgen, sau cari pot fi tratate cu succes numai cu aceste raze, vom înţelege ce folos imens a adus Roentgen oamenilor cu descoperirea sa. Unde mai punem milioanele de vieţi omenesti, cari au putut fi salvate în războiul mondial numai cu aceste raze? Numele Roentgen rămâne nemuritor.

Acul doftorului.

Când doftorul află pe cineva greu bolnav şi ameţit de boală, ia un ac şi împunge pe bolnav. Dacă bolnavul simţeste împunsătura şi se mişcă, atunci mai este nădejde de scăpare şi vindecare, dar de nu simţeste bolnavul nimic, orice nădejde e perdută. Aşa sunt şi suferinţele, năcazurile, ce ni-le trimite doftorul nostru cel sufletesc, Tatăl ceresc. De simţesti acul muştrărilor şi suferinţelor conştiinţii, atunci poţi fi tămăduit, dar dacă nu le mai simţesti, eşti pierdut. Fiul cel răătăcit din Evanghelie a simţit muştrarea şi de aceea mort a fost şi a înviat, pierdut a fost şi s'a aflat.

Dare de seamă şi mulţumită publică.

II.

Cu plăcere dăm de astă dată samă de venitul, ce l-a adus Festivalul „României June“, ţinut Duminecă, la 8/21 Ianuarie 1923 în Caransebeş.

1. Suprasolviri au incurs dela P. T. DD.: I. Mihut 180 Lei; A. Iung 150 Lei; M. Palfi, L. Rado şi Răduc câte 100 Lei; Munk 80 Lei; Colonel Popa şi C. Szintay câte 60 Lei; V. Paica, G. Spertea, Steinschneider şi Cârpanu, câte 50 Lei; P. Fotoc, Fr. Pauck, P. Mihalescu şi St. Bornus, câte 40; Dr. A. Morariu 35 Lei; G. Popoviciu (preot) 30 Lei; C. Călţun iun., M. Mihalyi, S. Evuţian, T. Birescu, Dr. C. Popasu, câte 25 Lei; I. Târziu, T. Şandru, Savescu, Dna Dr. Cioloca, Dna Borţan, Murgu, I. Vuia, A. Ghidiu, M. Cloşan, Iancu, B. Domy, Scevola, R. Muntean, Sp. Şandru, Nemet, R. Iritz, C. A. Jucu şi I. Scholz, câte 20 Lei; Atanasescu, Bureşan, câte 15 Lei; Elena Biju, I. Nicolaevici, N. N., Lazaroni, N. N., Ţunea, N. N., Fr. Fleissig, G. Bona, G. Maghieriu şi R. Müller, câte 10 Lei; N. N., 5 Lei.

Suprasolvirile fac Lei 1885.—
2. Bilete de intrare, după detragerea
speselor „ 5373.—
3. Plus la cassă „ 112.50—
Venit curat Lei 7370.50

În numele Societăţii „România Jună“ aducem mulţămiri tuturor, celorce au contribuit la acest frumos venit.

Caransebeş, la 19 Faur, 1923.

Pentru Comitetul aranjator

Dr. Petru Barbu
prepedinte

Isidor Tătarin
casier

Bibliografie.

A apărut: „*Un cuvânt la reformarea învățământului religios*”. Disertațiune ținută la Congresul catihetic al Asociațiunii clerului „*Andrei Șaguna*” din Mitropolia Ardealului, Banatului, Crișanei și Maramureșului, în 3/16 Noemvrie 1922, la Sibiu, de *Dr. Petru Barbu*. Prețul: Lei 5.— Se poate comanda la *Librăria Diecezană*, Caransebeș (Bănat).

CONCURSE.

Pe baza ordinațiunii Ven. Consistor diecesan dđto 1 Martie 1922 Nr. 416 B. ex. 1922 se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în Foaia Diecezană, pentru ocuparea postului de paroh în parohia de clasa a III-a din Coșava cu filia Nemessești, protopresbiteratul Făgetului.

Emolumentele:

1. Una sesiune parohială constatatoare din 39 jugere.
2. Un intravilan de 1200 stânjeni □ și un estravilan de 400 stânjeni □.
3. Stola uzitată.

În lipsa de casă parohială, alegândul paroh se va îngriji de locuință.

Doritorii de a ocupa acest post să-și substearnă recursile lor, în conformanță cu regulamentul pentru parohii, adresate comitetului parohial din Coșava, Prea On. oficiu protopresbiteral din Făget.

Recurenții sunt poftiți a se prezenta în vre-o Duminică sau sârbătoare în sf. biserică din Coșava, spre a-și arăta desteritatea în cântare, tipic și oratorie, dar numai cu prealabila încuviințare a protopresbiterului tractual și nici decum în ziua alegerii.

Coșava cu filia Nemessești din ședința comitetului parohial, ținut la 6/19 Decembrie 1922.

Pentru comitetul parohial

Antonie Angel

președ. com. par.

Atanasiu Lazăr

not. com. par.

În conțelegere cu mine: *Sebastian Olariu* protopresbiter tractual.

No. 311 B ex 1923.

Acest concurs se publică cu adausul, că în senzul aliniei ultime din § 29 al Regulamentului pentru parohii și pe baza decisiunii consistorială dđto 3 Martie și respective 14 Aprilie 1914, Nr. 3053, ridicat și la valoare de concluz sinodal eparhial prin concluzul Nr. prot. 33 ex. 1914, credincioși sunt deobligați să presteze și birul parohial, care formează o parte legală a dotațiunii preoțești. Caransebeș din ședința consistorială ținută în 30 Februarie 1923.

Episcopul diecezan:

2—3.

Dr. Iosif Tr. Badescu.

Pe baza ord. Ven. Cons. diecezan dđto 22 Iunie a. c, Nr. 2375 B. se eserie concurs pentru ocuparea postului de paroh în parohia de clasa I. din com. *Srediștea mică* protopresbiteratul Vârșetului cu termen de 30 de zile dela prima publicare în „*Foaia Diecezană*” cu următoarele

Emolumente:

1. Sesiunea parohială în complex de 30 jug.
- Dările are a le solvi preotul.
2. Birul parohial.
3. Stola uzitată.
4. Folosirea casei par. și a intravilanului.

Recurenții sunt poftiți a se prezenta în vre o Duminică sau sârbătoare în sf. biserică spre a-și arăta desteritatea în cântare și oratorie cu prealabila învoire a Prea On. Of. protopresbiteral, dar nici de cum în ziua alegerii.

Petițiunile adresate com. par. sânt a se înainta Prea On. Oficiu protopresbiteral în Vârșet.

Se observă că în lipsa de recurenți cu cvalificație de clasa primă, se vor admite și recurenți cu cvalificație inferioară.

Dat în ședința comitetului parohial, ținută la 1 Septemvrie 1922.

2—3

Comitetul parohial.

În conțelegere cu oficiul protopresbiteral al Vârșetului.

Pe baza ordinațiunii Venerabilului Consistoriu diecezan dđto 8 Ianuarie 1920 Nr. 3801 B. se eserie concurs pentru parohia de clasa a II. *Târnova* după fostul preot Ioan Miclea, protopresbiteratul Bocșa-Montană, cu termen de recurgere de 30 zile dela prima publicare în „*Foaia Diecezană*”

Emolumentele sunt:

1. Sesiunea parohială constatatoare din 45 jugere și un intravilan de 600 □ după care alesul are se plătească dările publice.
2. Birul și stola uzitată.
3. Nefiind casă parohială, alesul are a se îngriji de cortel singur.

Doritorii de a ocupa acest post, au să-și trimită recursile lor, înstruate conform regulamentul pentru parohii de clasa a II — căci altfel nu vor fi luate în considerare — adresate comitetului parohial din Târnova, Prea Onoratului oficiu Protopresbiteral gr. ort. rom. din Bocșa-Montană și să se prezinte în vre o Duminică sau sârbătoare în sfânta biserică spre a-și arăta desteritatea în cântare și oratorie.

Târnova din ședința comitetului ținută în 2/15 Februarie 1920.

Ioan Turnea

președintele com. parohial.

2—3

De acord cu mine: *Mihail Gaspar* protopop.